

Előfizetési ár:
 Egész évre — — — 4 K.
 Fél évre — — — 2 K.
 Negyed évre — — — 1 K.
 Egyes szám — — — 20 f.

Felelős szerkesztő:
SUGÁR KÁROLY
 m. k. főerdőmérnök.

Főmunkatárs:
BALOGH ERNŐ
 m. k. főerdőmérnök.

AZ ERDŐ

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Hirdetések
 egy hasábos milliméter soronkint 6 fillérel számítottak.
 Az egész oldal négy hasábszéles.

Előfizetőknek az állásiknálát és kereslet rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szeptember 1-én megjelenésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

Az erdősítésről. (Fordermayer Rezső.)
 Védekezés a csemeték kiszáradása ellen. (L—l.)
 Természeti emlékek fentartása. (S. K.)
 Néhány szó a szóokról. (S. K.)
 A vadászati szakoktatás kérdéséhez. (S. K.)
 Gazdasági tanácsadó: A baromfiak töméséről (bl.). — A házi-nyúltenyésztésről. (bl.)
 Különfelek: Olvasóinkhoz. — Felhívás. — Az 1910-iki wieni vadászati kiállítás. — A budapesti agancskiállítás (S. K.). — A pálmafa szerepe a házasságkötésben. — Gyümölcsvédő tok. Egyenruházat. — Haláleseti segély.
 Szerkesztői üzenetek.
 Előfizetési díjak nyugtázása.
 Tárca: Elzüllött élet. (M. Hrabovszky Julia.)

Az erdősítésről.

Irta: *Fordermayer Rezső.*

A rügyfakasztó, madárdalozó tavasz beköszöntésével megelégnének az erdő vágásai. A rigók esti danája közé a csemeteültetésből hazatérő leányok, gyermekek vidám zsvájja vegyül. Ha a föld fagyja fölenged, a télen levágott erdő helyébe újat ültet a gondos erdész. Jó, ha ezzel siet, különösen a kinek nagy területe van beerdősíteni való. Ha még csak a föld felszine engedfő, a hol magvetéssel is erdősítünk, azt már meg lehet kezdeni, míg a csemetét akkor ültetjük, midőn már az ásó is megjárja a földet. Gyakran megesik, hogy a korábban fakadó fanemeknél már megindult a vegetáció, mielőtt azokat a földbe helyeztük volna. Természetesen a megerevés százaléka így jóval kisebb lesz. Egyaránt szükséges az, hogy az ültetéssel siessünk, de főleg a korán fakadó fanemeknél és a szárazságnak kitett helyeken, a hol a föld nedvességét a szárító tavaszi szelek elpárologtatják s a csemete a száraz földbe jutva, a már fejlődésben levő új hajszálgökörei összezasznak.

Ha az ültetést, magvetést, sőt a veteménykertek bevetését is időben s olyankor végeztük el, midőn még a föld kellő nedvességgel bírt, nyugodtabban nézhetünk a jövő elé.

A korai erdősítési munkálatok jóval olcsóbban vihetőek is keresztül, a mennyiben a munkásnép a mezőn vagy a szőlőben még nem dolgozik.

A kinek még nem volt alkalma rossz feltételek között véghezvitt erdősítés eredménye fölött gyönyörködni, az nem tudja felfogni azt az érzést, a mi ilyenkor azt eltölti, kinek abban érdeme van. Az ültetésnél, nézetem szerint, sikertelenség nem létezik, feltéve, hogy az alábbiakat szem előtt tartottuk. Ne ültessünk olyan csemetét a napnak kitett helyre, a mely az első éveiben az árnyéket kedveli. Hiába ültetünk jegenyefenyőt — ha még a talaj száraz is — verőfényes helyre, nem lesz abból semmi sem.

Ne ültessünk száraz helyre olyan csemetét, a mely a nedves helyet szereti és vizont. Vagy ha ültetünk is, a nedves talajt igénylő csemetét száraz helyen ültessük mélyre, míg a száraz helyet kedvelő csemetét nedves helyen magasan, mintegy halomra ültessük.

Nem oly helyekről van itt szó, hol a természet maga is hathatósan segédkezik az ember felújító munkájában, hanem az oly helyeken való erdősítésről, hol minden mostoha. Hiába erőlködünk azon, hogy valahol tölgyet erőszakoljunk a nem neki való talajra. Talán megfogamzik az s első látszatra azt hisszük, hogy sikerült dolgot végeztünk, de egy-két év alatt sajnálattal kell tapasztalnunk, hogy fáradságunk kárba veszett. Míg a tölgy ott kinlódik, elgubásodik, addig gyertyánt, szilt vagy mást már vághatnánk. Ma pedig minden fa értékes.

Magát a csemeteültetést illetőleg a többi ültetések mellett első helyet engedek azon módszernek, a hol eltekintve azon elavult felfogástól, hogy a csemete okvetlenül függőlegesen álljon új helyén, a csemetét rézsut állítjuk a földbe.

A csemetéknek egyszerű ásóval s függőleges helyzetben történt elültetésének nagy hátránya, hogy midőn az ásóval a földbe szúrunk, hogy a gyökerek elhelyezésére szükséges lyukat nyerjünk, azt előre-hátra mozgatva, az ásónyom alsó részén, úgy mint felső részén a föld széjjel lesz nyomva, a középponton pedig csak annyira, a milyen vastag az ásó vasa. Ha a csemetét az így támadt résbe elhelyezzük, a gyökerek alsó része egy üregbe jut, a melyet a csemete mellé tett újabb ásószerűséggel semmiképp sem vagyunk képesek betölteni s habár akkor a földet oda is nyomtuk a csemete mellé — különösen kötött talajnál — alig egy-két napi

szárazság után az visszaesik s marad a tátongó rés a föld nélkül álló csemetével, a melyet aztán szabadon szárogathat a nap és szél.

Ellenben, ha a csemetét úgy ültetjük el, hogy az ásóval rézsutosan szúrva a földbe, azt fölfeszítjük s a csemetét alája helyezzük, akkor a föld önsúlyánál fogva rátámaszkodik a gyökerekre. Az ne agaszson bennünket, hogy a csemete ferdén fog nőni, mert ha eléggé zárt állásban van, fölfelé törekszik.

Sekély talajú helyeken ezen ültetési módnak az az előnye is van, hogy a csemete gyökerei már ferde elhelyezésüknél fogva is a felszínen terjeszkedhetnek s ha mégis találnak a mélybe való hatoláshoz rést, azt úgylis felhasználják.

Az itt fölemlített módszert mindenestre csakis fiatal, egy-két, esetleg hároméves csemetéknél lehet alkalmazni. A nagyobbaknál már úgylis lyukat ásunk.

A magvetést illetően a lyukgatófával való ültető vetést határozottan elvetendőnek tartom.

A fával vagy vassal ütött lyukba a legnagyobb felügetlet mellett is többnyire túlságos mélyre jut a mag a földbe és a magot befogadó lyuk falát a nyomással szinte megpréseljük, holott a magnak porhanyó földbe kellene jutnia.

Még hozzá, ha magunk rossz, akkor sok fölösleges munkát is végzünk azzal, hogy a rossz magnak is csinálunk lyukat s azt el is vetjük.

Helye az ily vetésnek legfeljebb ott lehet, hol attól kell tartanunk, hogy a makkot a vad kiszedi. Sokkal eredményesebb a kapával való vetés. Itt szükség szerint több makkot is tehetünk egy fészekbe s annak betaka-

rása is egyenletesebben történhetik. A kemény vagy gyepes talajt módunkban van egyúttal meg is porhanyítani.

Védekezés a csemeték kiszáradása ellen.

A csemetekertek helyének megválasztásánál első feltevésként tűzzük ki, hogy a létesítendő csemetekert közelében szárazság idején is öntöző vízzel bőven rendelkezünk.

Eléggé nem méltányolható csemetekertek mellett a víz közelségének a fontossága, hisz száraz tavasz esetén, ha a rendetlenül kelő vetéseinket egypárszor alaposan megöntözzük, nemcsak az egyenletes kelést biztosítjuk, de a csemeték fejlődésének az esélyét is jelentékenyen fokozzuk.

Az öntözés főszabálya, hogy ritkán, de alaposan öntözzünk; a sok felületes öntözgetéssel, a minek biztos következménye a talaj felületének a megkérgesedése, többet ártunk, mint használunk, mert a föld kérge még a levegőtől is elzárja a talajt s a kéregre ráöntött víz a felületen szétfolyva csakhamar elpárolog a nélkül, hogy a talajt csak csekély mélységben is megáztatta volna.

Ha a csemeték kikeltek s a kikelt csemetesorok jól észrevehetőek, az öntözéssel legezészerűbb felhagyni, hanem apró kapákkal a csemeték sorközeit kell minél gyakrabban porhanyítanunk.

Hihetetlennek látszik, hogy szárazságban a kiszáradt földnek a felkapálása éppen a szárazság ellen használjon, hisz a felporhanyított földnek, melyet a száraz

TÁRCZA.

Elzúllott élet.

Igaz történet.

Irta: M. Hrabovszky Julia.

Germaine annyit fázott, éhezett a véget érni nem akaró tél alatt, hogy egy februárvégi havas napon, mikor a hideg és az éhség a szokottnál is jobban kinozta, rászánta magát és irt a fiának. A fiának, a kit húsz év óta nem látott, a kit négyéves korában hagyott el, egy épen ilyen hideg téli napon. Csakhogy Germaine akkor nem fázott, fiatal ereiben forrón lüktetett a vér, hevítette őt a szerelem, a szenvedélyes, mindent leromboló szerelem a férfi iránt, ... a ki nem a férje volt... A ki miatt elhagyta szőkefürtű, angyalarczú fiacskáját, a kis Renét, elhagyta jó férjét, békés otthonát, a szerény keretű, de biztos existenciát. Elhagyott mindent, mert szabad akart lenni, azé, a kinek karjai közé szenvedélyes vére hajtotta és mert mohón vágyott az élet gyönyöreire, fenékgig akarta üríteni az élvezetek poharát.

Elment. Férje megindította a válópört, a mi természetesen a férj javára dőlt el és a férjé lett a gyermek is, a kit Germaine soha többé nem látott viszont azon

fagyos téli nap óta, a mikor világnak ment a kedvesével. Talán nem is gondolt rá, a míg szép volt és fiatal és mohón szüresölte az élet örömeit.

Nem ért reá. Lassan aztán el is felejtette, hogy neki is van egy fia valahol... a nagy Párisban. Mert oh! az a nagy város! Éhes molochként nyel el mindent. Porszemként tűnnek el benne az emberek, hogy örült forgatagából aztán érdemük, tehetségük, önvétkük, de leginkább szerencsájuk, vagy a véletlen szerint bukkanjanak ismét elő; egynémely felkerül a fényes csúcsra, más jólétbe, a biztos révbe jut, de halommal löki ki magából a világváros akeziója az elnyűtt, elesigázott, hasznavehetetlenné vált rongcsokat, tarka összevisszaságban kerülnek azok a nyomor sivár pusztaságába.

Germaine hamar oda került; a féktelen élet, a szenvedélyek, főleg a mértéktelenül élvezett ital, hamar elhervasztották a bájait és ő sülyedt... fokról fokra sülyedt egyre mélyebb és mélyebben.

Rövid volt az idő, mikor szép lakása, szép ruhái voltak. És már régen csak egy kis piczi lyukban lakott valahol a háztetők alatt, a hol nyáron megsült, télen verte az Isten hidege és a húsz év előtt még szép asszony kora-vén arca ránczos volt és petyhüdt, zavaros szemének bamba tekintete iszákosságát hirdette, öszbe-esavardott haja kócos volt, az alakja megtört és ros-

levegő jobban átjárhat, fokozottabb mértékben kellene kiszáradnia. Pedig szárazságban a kapálás felér egy jó öntözéssel.

Tavaszzal a sok hó- és esőlevet beiszsa a föld, az így nedvességgel többé-kevésbé telített talajból a víz a felszín felé vándorlásában hajszálvékonyságú csöveket, utakat váj a talajban s e számtalan vékony úton fölfelé törve párolog el. Ha a talaj ép, teljesen tömött, a párolgás menete a hajszálesöveken át igen gyors, de ha porhanyítással a talaj felületét megbolygatjuk s ezáltal a víz útjait képező hajszálesöveket a talaj felszínén szétromboljuk, a hajszálesöveken feltörő nedvesség — mert el van vágva az útja — a felporhanyított felső talajrétegben állapodik meg s a kis csemeték gyökereinek a táplálkozását lehetővé teszi; de nemcsak a föld alsó rétegéből felszálló nedvesség gyűl össze a felporhanyított rétegben, hanem a harmat is, mely a fel nem porhanyított talajba nem hatol be, hanem annak a felületéről gyorsan elpárolog. Amerikának eső nélkül szűkölködő pusztáin óriási gyümölcsösöket telepítettek, s e telepek virágzó és gyümölcsöző gazdagságát a gyümölcsfa-sorok folytonos szántogatásával biztosítják.

Tehát csemetekertekben legbiztosabb védelem a szárazság ellen a folytonos kapálgatás, a mivel nemcsak nedvességet gyűjtünk a talajba, hanem a gyomokat is a legalaposabban irtjuk.

Sokan a szárazság ellen azzal vélnek védekezni, hogy a csemeték között kikélik a gyomokat felnövekedni hagyják, gondolván, hogy a gyomok a forrón tűző nap ellen árnyékot nyújtanak a senyvedő csemetének. Ez pedig a lehető legnagyobb tévedés, hisz annak a gyom-

nak is nedvességre van szüksége, s minél több a gyom, annál több nedvességet von el a gyámoltalanul szivlódó csemetétől. Az ilyen erdőgazda aztán esodálkozva látja, hogy dacára az árnyéknak csemetéi egyre másra pusztulnak.

(L—l.)

A természeti emlékek fentartása.

Emberi természetünkben rejlik, hogy ragaszkodunk mindalhoz, a mihez nagy események emléke fűződik s mindalhoz, mi nekünk kedves, szép, vagy a mi részünkre bármily okból jelentőséggel bír.

A büszke palotákban s szerény kunyhókban egyaránt vannak olyan emléktárgyak, melyek apáról fiúra szállnak s melyeket a családtagok feltett ereklyeként őriznek, mert olyan eseményekre, esekeményekre vagy mozzanatokra emlékeztetnek, melyek a család jó vagy balsorsára, emelkedésére vagy bukására, örömére vagy bánatára befolyással bírtak, avagy azzal valamilyen kapcsolatban voltak.

S az emberi természetnek eme megnyilvánulása csak tiszteletet érdemel. Nem adózunk-e tisztelettel annak, ki elhunyt szüleinek, hitvesének s gyermekeinek sírhantjait kegyelettel ápolgatja s szent ereklyeként őrzi meg elhalt kedveseinek utolsó leveleit, arcképeit, avagy azokat a tárgyakat és eszközöket, a melyekhez ők, míg éltek, szeretettel ragaszkodtak.

A nemzetek is csak akkor tarthatnak igényt a népek nagy egyetemének elismerésére, ha történelmi fejlődésük kimagasló alakjainak s nevezetes eseményeinek emlékeit híven megőrzik.

katag, szóval Germaine rövid, kopott fekete szoknyájában, ezafatos gallérijában nagyon nyomorúságos alak volt, mikor húsz év múlva egy kora tavaszi napon a véletlen összehozta őt egykori férjével.

Germaine a Madeleine-téren ment át a tarka, illatos virágvásár felé, a hol a cserepek hazavitelével néhány sous keresetet remélt, mikor alig öt lépésnyire előtte felbukkant egy prémes kabátú, fényes ezilinderű, jól táplált úri ember, a kinek a haja már őszbe vegyült, de az arca üde volt és elégedett kifejezésű. Germaine az előkelő külsejű férfiban azonnal egykori urára ismert és annyira megrendült, hogy egész testében remegni kezdett.

Valami eddig ismeretlen szegényérzet vett rajta erőt; szeretett volna messze futni innen, elzüllött alakját elrejteni e férfi elől, de a felindulás megbénította, a lábai mintegy a földbe gyökereztek, egyetlen lépést sem tudott tenni és ott állt, mint egy kőszobor, megriadt tekintettel, beesett mellén göresösen fogva össze ezafatos gallériját, mialatt a metsző bőjti szél felborzolta kőzosz haját. A szembejövő férfi tekintete most a szármalmas alakra esett, egy pillanatra közönyösen, aztán megdöbbenéssel fürkészően nézett rá, mintha nem tudna a szemeinek hinni. De mikor felismerte gyermekének anyját, összeborzadt, undorral, megrettenve nézett az

asszonyra, aztán hirtelen sarkon fordult és sietve ment tovább.

Germaine szíve elszorult, annyira elszorult, hogy a lélegzete is elállt és ivástól elfásult, eltompult lelkében egy pillanatra felesillant sülyedésének, szegényének öntudata.

Miért kellett ezzel az emberrel találkoznia? Mi szüksége volt arra, hogy e férfinak a látása felkavarjon a szívében olyan érzéseket, a miket már régen halva hitt?!

Tántorgó léptekkel ment az asszony tovább, míg rátalált egy pálinkás boltra, a hol elitta egész napi keresetét, az ujságok elárusításából összeszedett pár garast.

Napokon át nem volt nyugta ezután; e találkozás emléke hazajáró kisérteként ijesztgette, nyugtalanította a lelkét, és most már minden áron meg akarta tudni mi történt e húsz év alatt a férjével, mi lett a fiából?

Egy kávéházban, a hol a kasszirosnő könyörületéből elhasznált teához jutott, kézhez kerített egy czímtárt és kikereste abból egykori urának a lakezímét. Gyermekének apja a Madeleine-templom közelében lakott, egy kis uteza előkelő házában.

De Germaine csak egyetlen egyszer, késő éjjel me-részkedett annak közelébe menni, annyira félt egy esetleges újabb találkozástól. És most még jobban az ivás-

Avagy mi tartja bennünk ében azt a bámulatot, melylyel az ó-kor legendás hőseit övezzük s miből merítünk még ma is tanulságot Hellász és Róma nagy nemzeteinek tetteiből, ha nem azokból a csodás alkotásokból, szobrokból és műemlékekből, melyeket századok, sőt ezredévek viszontagságai sem voltak képesek elenyészteni.

A nemzetek műveltségének fényes bizonyága az, ha nagyjainak szobrokat emelnek s fejlődésüknek egyes kiválóbb fejezeteit maradandó emlékekkel megörökítik.

Tagadhatatlan, hogy nemzetünk munkássága az utolsó évtizedekben e téren sem volt meddő. Ragyogó márvány- és büszke ércszobrok tesznek tanubizonyságot arról, hogy e hazának nagy fiai voltak. Időtlen-időkre épített műemlékek hirdetik ezeréves fennállásunkat s facsoportok, berkek és ligetek regélik, hogy a nemzet koronás királynéjában anyját vesztette el. S hány ilyen élő tanuja van még erdőkoszorúzza bérezeinknek s aranykalászszal ékes rónaságunknak, melyek, ha megszólalának, ismét meglevenednék az a rajongó hazaszeretet, mely Isten oltalmán kívül egyedül volt képes ezt a sokat hányattatott nemzetet annyi viszontagságokon keresztül fentartani.

A századok viharai megtépték koronáikat, de azokat az eseményeket, melyeknek tanui, osztályrészesei voltak, megőrizte az emlékezet. Szabad-e a régmúlt idők emez egyedül élő hirmondóit az enyészetnek átengednünk s rájuk a feledés fátyolát takarnunk, hogy velük azok a nagy események is feledésbe menjenek, melyekről tanubizonyságot tesznek? Bizonyára nem.

Hazafias kötelességünk minden erőnkkel arra töre-

kedni, hogy ezek a fák, facsoportok, berkek vagy ligetek, melyekhez hazánk történelmének egy-egy mozzanata fűződik, védelemben részesüljenek.

Legyenek e fák a honfiai kegyelet szentelt jelei, az állandó kitartás és a földhözkööttség példányképei. Hirdessék a haza minden polgára előtt a nemzeti közösség tudatát s azt a meggyőződést, hogy csak e hazában lehet boldog a magyar, mert «A nagy világon e kívül ninesen számodra hely... itt élned s halnod kell.»

*

Ezeket a fákat veszi védelmébe Kaán Károly m. kir. erdőtanácsos abban a beható szakértelemmel, széleskörű tájékozottsággal s mindvégig lebilincselő érdekességgel megírott tanulmányában, mely a földművelésügyi m. kir. miniszter úr f. é. 10. számú kiadványaként «A természeti emlékek fentartása» címmel pár nappal ezelőtt hagyta el a sajtót.

De Kaán Károly nemcsak azoknak a fáknak kíván nemzeti védelmet biztosítani, melyek történelmi jelentőséggel bírnak, hanem nagyon helyesen azoknak is, melyek természetrajzi, gazdaságtudományi, esztétikai, vagy egyéb jelentőségük miatt becsesek. Sőt védelmet akar biztosítani fákon, facsoportokon stb. kívül egyéb természeti alkotásoknak (sziklák, tavak, vízesések, barlangok, ritka növények és állatok) is, ha történetileg vagy tudományosan értékesek, esztétikailag kiválóak, vagy bármi okból ritkák, vagy arra hívatottak, hogy idővel a *természeti emlékek* becsével bírjanak.

Melegen ajánljuk eme nagy gonddal szerkesztett füzetet lapunk olvasóinak, hogy a természeti emlékek

nak adta magát; most már azért is, mert feledni akart.

Aztán nyár lett, majd ősz és az a találkozás lassanként elhomályosult az alkoholista nő emlékében.

De a tél hosszú volt és hideg. Germaine soha sem tűrte azt még ilyen nehezen, talán mert arra gondolt, hogy *ők* jólétben vannak. Az elesigázott asszony sokat szenvedett és végre elhatározta, hogy ír a fiának. Nem akart ő tőle egrebet, csak anyagi segílyt. Nem is óhajtott volna látni őt, a míg ilyen nyomorult, de miért ne enyhíttessen magának helyzetén a fia által?! Mert végre is, bármilyen történt is, a fia volt, az ő fia!

Csak arra kellett ügyelnie, hogy levele egyenesen a fia és ne az apa kezébe kerüljön, mert az minden valószínűség szerint nem óhajtott összeköttetést a fia és közöttte és bizonyára elsikkasztaná a levelet.

Az embert, a kit levelének átadásával megbizott, jól kioktatta, hogy a levelet senki másnak, csak a fiatal úrnak személyesen adja át és ha az nem lenne odahaza, kitudakolja, mikor található.

Remegő szívvel várt az asszony az utcásarkon, várta küldönczének visszatértét.

Az ember visszahozta ugyan a levelet, de a csacska szakácsnő jóvoltából azért megtudott egyet-mást: a fiatal úr most vidéken tartózkodik, egy ottani ügyvédnél prak-

tizál és csak ritkán rövid időre jön Párisba az apjához. Az pedig épen ma utazott el üzleti ügyekben az afrikai partokra. Elefántesonttal kereskedik, ezért kell gyakran oda utaznia.

— Sok pénzt kereshet, — zárta be szavait az ember, — mert micsoda pompás lakása van! Minő előszoba! Micsoda fain bútorok! És inas nyitott ám ajtót!

Inas, szakácsnő. Pompás lakás és bútorok!

Germaine szive elfacsarodott.

Gyermekeének apja tehát nagyon gazdag lett! Valóra váltak az álmai, reményei! Az elefántesonttal való kereskedés beütött.

Ha kitarított volna mellette, most gazdag, tisztelt asszony lenne ő is. Míg így a sárban van, lenn, egészen lenn a nyomorultak, az éhezők között.

Sokáig bolyongott Germaine e délutánon, csapszék-ről csapszék-re ment egy kis ital, búfelejtő reményében. De a zsebei üresek voltak és a kócos, ráncos képű vén asszonynak már nem akadt senkije, a ki fizetett volna érte, mint egykoron, még pár év előtt is.

Józanul, de az éhségtől kábultan, a hidegtől kipirosodott areczqal, a fáradságtól tántorgó léptekkel ért fel Germaine a hetedik emeletre, de nem volt bátorsága bemenni nyomorúságos, hideg odujába. Szomszédnőjének szobájából világosság áradt és hangok hallatszottak

fenntartása érdekében megindítandó országos mozgalom sikerét annak tanulságai segedelmével hathatósan előmozdíthassák.

Erdőtisztek, lelkészek, községi jegyzők, valamint tanítók és erdőőrök, ha ez iránt egyszerű levélben (vagy akár levelezőlapon) a m. kir. földművelésügyi minisztérium könyvtárához fordulnak, «A természeti emlékek fenntartása» ezimű füzetet ingyen kapják meg. (S. K.)

Néhány szó a szóokról.

Az a mindnyájunk által jól ismert körülmény, hogy a földbe mélyített szekrényes szók elkészítése sok esetben és sok helyütt szinte leküzdhetetlen akadályokba ütközik, a hasznos vadállomány jóvoltát szívükön viselő vadászokat arra készítette, hogy más alkalmas módokat eszeljenek ki, melyek segedelmével a vad testi fejlődéséhez nélkülözhetetlen sőt más úton is megkaphassa.

Így keletkezett az az eljárás, hogy ott, a hol a felállítandó szók közelében jóminőségű agyag nem volt található, a szekrényekbe elhelyezendő agyaggyurmát ott-hon készítik el, hol valamely közeli agyagveremből a megkívánt jóminőségű, homok- és kavicsmentes agyag könnyen beszerezhető. Az agyaggyurmából azután vályogot készítenek s azt, ha már felig-meddig kiszáradt, könnyű még azokba az erdőrészekbe is elszállítani, hol szekérutak nincsenek, mert a vályogot néhány napszám tarisznyájában vagy hátizsákjában elhelyezve, a legmeredekebb hegyoldalakra is könnyű szerrel fölviheti. E vályogdarabokat azután a helyszínén már elő-

készített szekrényekbe berakják s ha közel vizet találnak, jól meglocsolják, de ha vizük közelben nem volna, a természetre bízzák, hogy az viselje gondját s esővel és harmattal megöntözze. A víz, eső s harmat behatása alatt a vályogdarabok csakhamar egy tömör egészsze olvadnak össze, úgy hogy az egyes vályogdarabok között pár nap múlva egyetlen rést sem lehet látni és a szekrényes szó tartalma olyanná lesz, mintha ott a helyszínén gyúrták volna össze.

De vannak ám rengeteg kiterjedésű fiatalosok is, melyek a szekrények összerovásához megkívánt faanyaggal nem rendelkeznek s e mellett oly megközelíthetetlenek, hogy e faanyagoknak a helyszínére való szállításának lehetősége ki van zárva.

Az ilyen helyeken, azt hiszem, sikerrel lehetne alkalmazni azt az egyszerű eljárást, melyet újabban néhány németországi, osztrák és csehországi vadászterületen eredményesen honosítottak meg.

Napsütötte hegyoldalakon, források, vadösvények s a vad egyéb kedvenc tartózkodási helyei közelében 8—10 cm. vastagságú karót szúrnak le jó mélyen a földbe s annak tetejét annyira behasítják, hogy e hasítékba egy jókora, ökönyi vagy fél kalapnagyságú kőst erőszakkal beleszorítani lehessen. Eme ruganyosan záródó villa tetejét sokan fűz- vagy gyertyánvesszőkből készült guzszzsal szokták közvetlen a kőst felett összekötöztetni s a guzst időről-időre, ha a kőst mind kisebb s kisebbé lesz, szorosabbra fűzni, nehogy a földre essen.

Egyesek azt vették észre, hogy az ekként kihelyezett kőst különösen a szarvasok addig-addig horzsolják

ki belülről. Úgy tetszett, vígan vannak odabenn. Beírt. Nyomorúságos lyuk volt bizony az is. Nem volt kandalló abban sem és összes bútorai egy vaságy, egy festett asztal, egy varrógép és két szalmaszék volt.

A gép reggeltől késő estig pergett, hogy megszerezze a betevő falatot egy szegény elhagyott asszony és két kis gyermekének. De bizony sokat fáztak és eleget éheztek ők is e tél alatt. Most azonban nem a gépen, de a festett asztalon állt a kis petróleumlámpa és mellette egy piaci kosár, a melyből egy jóképű, jól táplált asszony, valami úriház szakácsnője; elemőzsiát pakkolt ki a földijének, a szegény, sápadt arcú varrónőnek. A két kis leány, mint fiókmadarak a fészekben, úgy kandikáltak elő éhes, vágyó szemmel az ágyból, a hová összebujtak, hogy kevésbé fázzanak.

— Nem zavarok? — kérdezte Germaine bátortalanul az ajtó küszöbéről, de az ő szeme is vágyóan tapadt a megpillantott ételekre: pástétom, egy nagy darab borjúpecsenye, egy egész kenyér, apró sütemények, alma és narancs, egy gazdag lakoma maradványai álltak a nyomorúságos asztalon és előkerült a kosárból egy palack vörös bor is.

— Dehogy zavar, Germaine asszony, — felelte a jószívű szomszédnő, — inkább nagyon is jókor érke-

zett. Nézze csak mi minden jót hozott nekem az én áldott lelkű földim!

— Jut itt a maga számára is, lelkem! — mondta a vastag szakácsnő, miután egy pillantást vetett a szánandó alakra.

Germaine nem kérte magát; a szegények nem ezermóniáznak, mikor a gyomruk korog. És minő pompának találta e finom ételmaradékokat! Évek óta nem látott már ilyet. Kigyúlt arccal evett a másik három kiéhezett is és a szemük csillogott a pohárka jó vörös bortól. A jószívű szakácsnő elégedett arccal nézte őket.

— Jó dolga lehet, — szólalt meg Germaine teli szájjal, — hogy ilyen jókat esznek.

— Már az igaz, jó hely, — felelte a vastag asszony, — az úr nem fukar és a dolog kevés, főleg mióta az úr egyedül van.

— Egyedül? Nincs asszony a házban? — kérdezte Germaine kíváncsian.

— Nem is volt; az úr régóta özvegy, — magyarázta a szakácsnő, — egyetlen fiával lakik, de amióta René úrfi Rouenben van...

— René? Renének hívják? — kérdezte Germaine önkéntelen megdöbbenéssel, mert e név a fiát juttatta eszébe.

— Renének, szép, derék fiatal ember, — folytatta

s dörzsölik aganasaikkal, sőt rágószerveikkel is, míg a rúdról leesik s a pusztá földön azután eltaposódik és elpoecskolódik, minélfogva a kősót olyan magasságban helyezik el, hogy azt a vad el ne érhesse s csakis az eső-, harmat- és hólével lecsurgó és a karón újból lerakódó sót nyaldoshassa.

Mások, kik a szarvasnak eme romboló kedvtelését nem tapasztalták, a sót a szarvasok által látogatott helyeken 110—130 cm., az őzek pagonyaiban pedig 50—60 cm. magasságban helyezték el s azt észlelték, hogy a kihelyezett kősót a vad csakhamar fölkereste s szorgalmasan, szinte mohósággal látogatta. Egy-egy rúdra kitett kősó 1—1½, sőt 2 évig is eltartott.

Azokon a vidékeken, a hol a kősót csak nehezen s inkább csak törmeléksót lehet beszerezni, egyszerű, de a mellett minden tekintetben czélszerű sózót lehet berendezni akként, ha frissen levágott törzsek sima felületű tuskójára csekély (4—5 cm.) mélyedésű kávét vájunk s a törmeléksót abba egyszerűen beleszórjuk. Az ekként elhelyezett törmeléksó a csapadékok behatása alatt csakhamar felolvad s annak leve a tuskó fáját át és átítatja. A tuskóhoz szokott vad azután, ha a kávéból az összes só elfogyott, a tuskót kezdi rágni, pedig a farostok az állat gyomrában veszedelmes emésztési zavarokat idézhetnek elő. Ezt megakadályozni nem nehéz. Vonjuk be a tuskó felső felületét 3—4 cm. vastagságú jól meggyúrt agyaglepénnyel, rakjunk erre lassú tüzet s az agyag csakhamar esereppé keményedik. S ha még módunkban volna, a esereppé égetett agyag felületét azon frissiben az agyagosok által használt zománcozással is ellátni, a tuskó kávéja teljesen vízhatlanná

lenne. Lehet, hogy az óvatos vad itt-ott gyanakvólag fogadná az ekként kikészített tuskókon elhelyezett sót, de idővel mégis fölkeresné s megszokná.

Zergék részére minden ilyen vagy hasonló berendezés mellőzésével a kősót napsütötte hegyoldalak szikláin, vaddisznók részére pedig dagonyák, fertők közelében, lehetőleg terebélyes fáknak esőtől jól védett törzsei aljában helyezzük el.

(S. K.)

A vadászati szakoktatás kérdéséhez.

Néhány napilapban ismételten olvastunk olyan közleményeket, melyek hazánk vadászati viszonyainak egyes helyeken tapasztalt züllesztését annak akarják tulajdonítani, hogy a vadászterületek tulajdonosai és bérlői — ha csak nem akarnak külföldi jágereket szerződíteni — hazai alkalmas szakerők hiányában kénytelenek vadőrökül oly egyéneket alkalmazni, kik a vadászathoz nagyon keveset, vagy éppen semmit sem értenek.

E czikkek íróinak tájékozatlansága szembeütő, mert hogy az erdőőr és ezzel karöltve a vadőri szakoktatás hazánkban kiváló gondozásban részesül, azt még a külföld is, már ismételten elismerésben részesítette.

Nem tagadjuk, hogy volt idő, a mikor vadászuraink tényleg rá voltak szorulva a stíriai, tiroli, morvaországi es cseh vadászokra, mert «vizsgázott» vadőrünk bizony kevés volt, noha vizsga és bizonyítvány nélkül is elég egyént találtak volna belföldön, ki a vadapolást nemcsak előszeretettel, hanem kellő szakértelemmel el is végezte volna. Székelyföldön, az oláhság-lakta hegyvidékeken, a rutének között, de még a magyar alföldön

a szakácsnő, belemelegedve a beszédbe, — de szereti is a gazdám! Bolondja a fiának! Nem is akarta vón elereszteni Párisból, de hát egy jó barátjához adta, . . . híres ügyvéd Normandiában, annál gyakorolja magát az úrfi az ügyvédségben, az ám! Aztán az apja úgy sínes sokat Párisban, most is elutazott, éppen ma délben.

— Afrikába! — vágott közbe Germaine önkéntelenül.

— Honnan tudja? Na de ilyet!

— Csak úgy rámondtam; magam sem tudom, miért. A nagy urak most oda szoktak utazni télen, — felelte Germaine akadozó nyelvvél.

— Az most a módi, — mondta a szakácsnő járatosan, — csakhogy az én gazdám nem mulatni ment ám, de dologban. Elefántesonttal kereskedik nagyban, ezért megy gyakran a feketék közé.

Germaine nem felelt; egy hajtásra kiitta a vörös borát, de a keze remegett, mikor a poharat letette. és remegett a hangja is, mikor kis vártatva megszólalt:

— Hol laknak? Messzi ide?

— Bizony elég messzi, lelkem! — felelte a szakácsnő. — A Madeleine mellett a Sèze-utcában lakunk a 20-as szám alatt.

— A Sèze-utcában, a 20-as szám alatt? — kiáltott fel Germaine és tágra nyílt szemmel bámult a szakácsnőre.

— Igen, ott, Durand úrnál, — felelte a szakácsnő. — Ismeri talán?

— Nem, nem ismerem, — nyögte Germaine kínosan, — de én is laktam egyszer abban az utcában, mikor még szép voltam és fiatal . . . és nekem is volt egy szép fiam, Renének hívták azt is, — folytatta el-érzékenyülve, — uram is volt, jó, derék, dolgos ember, és most nincs senkim, semmim; öreg vagyok és nyomorult, fázom és éhezem, oh, oh! Megvert az Úristen, megvert! — és Germaine keservesen sírni kezdett.

A vastag szakácsnő esudálkozva nézett a síró aszszonyra, nem értette, hogy valaki azért sírjon, mert a Sèze-utcában lakott réges-régen és mert neki is volt egy fia, a kit úgy hívtak, mint Durand úr fiát.

— Mi baja ennek? — kérdezte inkább a szemével a földijétől.

— Semmi, — felelte a szegény varrónő fel sem vevőleg, — részeg!

— Mitől? Attól a csepp bortól?

— Részeg volt már, mikor bejött; nem látta, minő piros volt az arca? Gyakran részeg és ilyenkor mindig sírt.

Germaine tovább sirdogált, de ez alkalommal nem a pálinka érzékenyítette el.

is, se szeri, se száma azoknak az igaz vadászoknak, kik noha egyszerű pórnép gyermekei, a környékükön divő vadászat minden csinját-binját úgy ismerik, hogy fölveszik a versenyt bármiféle külföldről importált jágerrel. Egy kis jóindulattal s fajszeretettel s kevesebb divathajhászással (mert a külföldi jáger tartása is divat volt) ezeket az egyszerű embereket is föl lehetett volna fogadni s egy kis utánjárással oda nevelni, hogy a vadőri vizsgát egy-két éven belül sikeresen letegyék.

Kétségtelen, hogy e bevándorlottak nagy része társadalmunkba beolvadt s nemzeti nyelvünket és szokásainkat elsajátítva, olyan magyarrá lett, hogy gyermekei már más nyelven, mint magyarul, nem is beszélnek. Ezekkel tehát csak nyert álladalmunk, mert növelték az adófizető polgárok létszámát s szaporították a jó hazafiakat. De vannak ám igen sokan olyanok, kik — noha hosszú évek sora óta táplálkoznak a magyar haza emelőin — magyarokká sohasem lesznek s alig várják a szabadulás óráját, hogy szolgálati éveik letelte után, szülőföldjükön élvezzék a jól megérdemelt nyugalmat. Távól áll tőlünk, hogy ezeket ócsárolni akarnók; ellenkezőleg, tisztelettel adózunk nekik, hogy faji jellegüket megoltalmazták. De igenis, nyíltan kimondjuk, hogy azok a vadásztulajdonosok és bérlők, kik saját véreinket ilyen bevándorlókval szemben háttérbe szorítják, határozott hibát, sőt bűnt követnek el, mert ma már semmi szükség sincs arra, hogy vadászterületeink őrizetét idegen elemekre bízzák.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter úr ugyanis a közgazdaság minden ágának fejlesztésére kiható, lakadatlan tevékenységében a vadászati szakoktatás kérdését sem hagyta elintézetlenül. A királyhalmi, görgény-szentimrei, lipótújvári és vadászzerdei erdőőri szakiskolák tananyaga közé a vadászat alapismereteinek kiterjedtebb szakoktatását és az eddiginél sokkalta intenzívebb mértékben leendő tanítását rendelte el, úgy hogy ezekből a szakiskolákból ma már évente 80—100 olyan egyén szabadul fel, ki nemcsak a szorosabb értelemben vett erdővédelmi teendővel van tisztában, hanem e mellett még az erdőőri szolgálat kifogástalan ellátására is minden tekintetben alkalmas.

A földművelésügyi kormány a vadászati ügy fejlesztése céljából rendelkezésére álló szerény eszközökkel a lipótújvári kincstári erdőben fővad- és zergevadászterületeket, Vadászerdőn pedig angol tenyésztési rendszerrel olyan mesterséges fáczánost rendezett be,* mely az erdőőri növendékeknek a vadászat és vadtenyésztés ezen ágait a legapróbb részletekben és gyakorlati úton akként mutatja be, hogy ezt a külföldi szakemberek, nevezetesen angolok, németek, francziák, svédek s japánok már ismételtelen a legnagyobb elismerésben részesítették.

A vadászzerdei erdőőri szakiskola kezelése alatt álló 3376 k. hold kincstári erdőterületen és egyes községektől bérbbe vett 21,702 k. hold kiterjedésű mezei vadász-

* Az angol rendszerű fáczántenyésztést közelebről fogjuk ismertetni.

területen a növendékeknek bő alkalmuk nyílik az őz, nyúl és egyéb apróvad vadászatának és tenyésztésének minden módozatával megismerkedniök.

A lipótújvári erdőőri szakiskola tanulmányi vadászterülete gyanánt kijelölt maluzsinai fő-vadaserdőt lapunk idei első számú füzetében elég tüzetesen ismertettük. Az eddig bérbeadás útján értékesített — ezután pedig bérbeadás mellett hasznosítandó — vichodnai, nev-czerkai és koprovavölgyi 15,271 k. holdas zerge-területről ez alkalommal röviden csak annyit jegyzünk meg, hogy noha szakszerű berendezése még folyamatban van, mint tanulmányi vadászterület már is oly magas fokon áll, hogy a külföldi bármely hasonló létesítményeivel fölveszi a versenyt, úgy hogy a lipótújvári erdőőri szakiskola növendékeinek immár meg van adva az alkalom, hogy a magashegységi vadászatok minden fajtáját alaposan elsajátíthassák.

Ezzel a célzattal szándékozik a földművelésügyi kormány a görgény-szentimrei és királyhalmi erdőőri szakiskolákban a vadászati ismereteknek gyakorlati úton való bemutatására létesített berendezéseket fokozatosan hasonló tökélyre emelni, úgy hogy az erdőőri szakiskolák idővel oly minta vadászterületekkel fognak rendelkezni, melyek nemcsak az erdőőri növendékek szemléltető oktatására, hanem egyúttal arra is lesznek hivatva, hogy azokat hazai vadtenyésztőink követendő mintaképl saját munkálkodásuk irányításánál felhasználhassák.

Nem túlozunk tehát, ha azt állítjuk, hogy a vadászati szakoktatás fejlesztése érdekében a földművelésügyi kormány a legmesszebbmenő intézkedéseket megtette. Szakértő vadőrökben tehát nincs és nem is lesz hiány. Vadászurainkon a sor, hogy azokat alkalmazzák s szakértelmükhöz képest megfelelően honorálják. (S. K.)

Gazdasági tanácsadó.

Rovatvezető: *Hreblyay* Emil m. kir. gazdasági felügyelő.

A baromfiak töméséről. A kézzel való tömés nemcsak fárasztó, de igen lassú s így drága munka is. Ezért a tenyésztők mindig azon voltak, hogy jó és olesó tömőgéphez jussanak. Most Schillinger nevű német gépész egy, a mai számunkban bemutatott tömőgépet szerkesztett és hozott forgalomba, a mely gépről, az eddigi adatok szerint, azt mondhatjuk, hogy igen jó.

A gép nagy előnye, hogy az egyszerű kézi tömésnek hű utánzata, azzal a különbséggel, hogy a tömésre használt szemeket a gép segítségével, a gégenyíláson túlhaladva — ezért van az eltömés kizárva — leviszszük a nyelőcsőnek egészen nyaki részébe, honnan a már közellező begybe vezetjük.

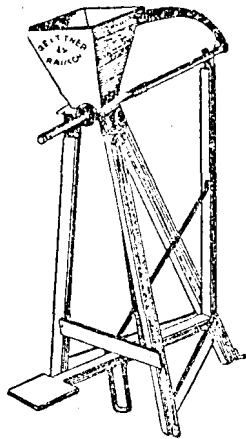
A tömés megkezdése előtt a gép egyenes helyen állítandó fel és a hátsó lábakra erősített vassarkoknál fogva rögzítendő.

Az elégtartóba előzőleg beáztatott és kissé megszírozott kukoriczát öntünk. Éppen olyant, a minőt a kézi töméshez használunk.

A gép elé állított kalodába zárt állat csőrét a gép

elülső részén kiálló rézesőre jó magasan felhúzzuk. A rézeső vége legömbölyített, hogy a lágy részeket meg ne sértse. Minél magasabban húzzuk a rézesőre az állat csőrét, annál közelebb a begyhez ömlenek a nyelősőbe a szemek. Innen magyarítható, hogy a kacsáknál, a melyeknél a nyak rövid, hihetetlen gyorsasággal és könnyűséggel megy a tömés.

A felhúzott csörkávákat a végükön jól megfogva, jobb kezünk két ujjával a csőhöz szorítjuk, hogy az állat fejével kitéréseket ne végezhesen. Most a pedált teljesen lenyomva, megérezzük a nyakon a nyelősőbe ömlött szemeket, melyeket balkezünk két-három ujjával

Schillinger-féle tömőgép.

lesimitunk a begybe, a nélkül, hogy a nyakban szintén kiérezhető cső végét érintenők, mindenkor csak a szemeket fogjuk meg, mert a cső végének fogdosása vagy nyomogatása sértené a nyelőső falát. A nyelőső nyaki részébe ömlött szemeket minden pedálynomás után mindenkor le kell vezetni. A pedál lenyomásának egyöntetűen kell történnie, a szemeket a begybe simító kéz ujjával, mert különben a nyelőső nyaki részében a szemek a rendes lesimitás hiánya miatt összetorlódnak s így hátráltatják a tömést. Ily esetekben a szemek nem egyszerre, hanem részletekben vezetendők a begy felé. Bármilyen nagy erővel nyomjuk le a pedált, a szemek sohasem löketnek ki erővel a szemeket vezető csőből, hanem mindig csak kiömlenek belőle.

A tömés történhetik két-háromszor naponta, leg-helyesebb azonban úgy eljárni, mint a kézi tömésnél, tudniillik reggel és este.

Néhány órai gyakorlat után a tömés feltűnő könnyen és gyorsan megy. Erőt alkalmazni a csőr felhúzásánál vagy a szemek levezetésénél nem szabad, mert az esetleg sérülést okoz.

A pedál mindig teljesen lenyomandó. Azt hisszük, hogy ennek az egyszerű tömőgépnek a megismertetésével olvasóinknak szolgálatot tettünk és csupán azt jegyezzük még meg, hogy e gép Geittner és Rauseh cégénél (Budapest, VI., Andrassy-út 8.) kapható. (bl.)

A házinyúltenyésztésről. A házinyúl értékesítéséhez nem akarok oly vérmes reményeket kötni, hogy pl.

irányadóul a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél levő, tenyésztésre alkalmas példányoknak az árait vegyem, a hol: «Belga óriás nyúl 3 hónapos 9 korona, 4 hónapos 12 korona, 5 hónapos 15 korona, 6 hónapos 18 korona, tenyészképes 25 korona darabja. Ezüst-szörme nyúl: 3 hónapos 6 korona, 4 hónapos 8 korona, 5 hónapos 10 korona, 6 hónapos 12 korona, tenyészképes 15 korona darabja.» Ezek az árak tiszta fajta állatokért nem magasak és nincs kizárva, hogy a szebb állatokat a jó tenyésztő szintén ily áron el ne adhassa tenyésztésre. Elégedjünk meg azonban a legszerényebb, de biztos értékesítéssel. Először is, ha jó házinyúl-tenyésztésünk van, asztalunk húshiányt sohasem fog szenvedni; ezenkívül a házinyúl szörmejét is értékesíthetjük. Ha pedig eladásra is jut, akkor a húsnak kgr.-ját 60 fillér árban mindenkor eladhatjuk.

Hogy a házinyúl húsa mennyire ízletes, legyen szabad e kis történettel megvilágítanom. A múlt évben egy összejövetel alkalmával teljesen intelligens emberek elé váratlanul házinyútból készített pörköltet tálaltattam. Az egész társaság beszélgetésbe mélyedve, mint finom borjúpörköltet, jóízűen fogyasztotta, csak utoljára tűnt föl egyik kedves barátunknak, hogy a tányérokön levő csontok nagyon kicsinyek. Midőn feltártam a családást, mindnyájan jókedvvel ezt felelték: «Nem baj, mert így teljesen elfogulatlanul ítéltünk.» S ítéletük a legjobb volt, mely szerint a házinyúl húsa leginkább a borjuéval egyezik.

Tekintetbe véve, hogy egy anya hat hetenkiént fiadztatható s mindannyiszor átlag hat fiókat számíthatunk, szapora állatnak mondhatjuk.

Gondozásánál, ha a tisztaságot megkapja, akkor minden meg van adva. A tisztaságot annyival inkább ajánlom, mert ezeknél a betegség ellen ez a legjobb óvszer. Aztán ne gondoljuk azokat olyan féltékenyek; gondozóját, gazdáját nagyon könnyen megismeri, kutya módjára szalad elébe és kíséretti. Azért gyermekes háznál a gyermeknek ezeknek az állatoknak a gondozása kellemes szórakozást nyújthat.

Hogy hány fajtája ismeretes a házinyúlnak, azt lapunkban már sokszor elmondtuk. Mielőtt a tenyésztéshez kezdenénk, föltétlenül tisztában kell lennünk azzal, hogy miféle fajtát szerezzünk be.

Ajánlható az ezüstszörme-nyúl, mely igénytelen, edzett állat. Színe, mint már neve is mutatja, ezüstszürke. Súlya 2–3 kgr. Jó elterjedésnek örvend az óriási belga, mely különösen nagyságával imponál. Színe nagyon hasonlít a mezei nyúléhoz. Súlya 5–8 kgr. Ezt azonban az igényesebbek közé sorozhatjuk. Különösen a szigorú klíma iránt érzékeny. Igen jó és szapora házinyúl az orosz- és kék-nyúl is. Ezek edzettek és szelidek.

Véleményem szerint a házinyúl tenyésztése a baromfi-tenyésztéssel hasonló fontosságú s az lenne a kívánatos, hogy a hol tyúkot, kacsát lát az ember, ott a házinyúl se hiányozzék.

Különfélék.

Olvasóinkhoz. Hogy lapunk t. olvasóit az *erdészeti zsebnaptár* megrendelésére irányuló felesleges munkától megkíméljük, tudatjuk, hogy annak *idei évfolyama teljesen elfogyott.*

Felhívás. Vízgy Gyula m. kir. főerdőrugosi lakos lelkes felhívásban szólítja fel kartársait arra, hogy az «Állami és megyei altisztek és szolgálók Országos-Szövetségé»-be mennél tömegesebben lépjenek be. Vízgy Gyula felhívásának vétele után, melyet egész terjedelmében helyszűke miatt nem közölhetünk, azonnal lépéseket tettünk az iránt, hogy az egyesületnek alapszabályait megszerezzük. Minthogy azonban ezt mindeztideig nem kaptuk meg s az egyesületet, annak céljait s rendeltetését nem ismerjük, nem alkothatunk magunknak helyes képet arról, hogy ennek működése az altisztek és szolgálók anyagi és erkölcsi előnyeit milyen mértékben fogja szolgálni s rájuk milyen kötelezettségeket fog róni. Ennélfogva nem vagyunk abban a helyzetben, hogy lapunk t. olvasóit a mozgalomhoz csatlakozásra biztassuk, avagy arról lebeszéljük.

Az 1910-iki wieni első nemzetközi vadászati kiállítás. Az 1910. évi wieni első nemzetközi vadászati kiállítás magyar országos bizottsága dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter úr elnöklése alatt márczius hó 30-án tartotta alakuló értekezletét, melyen közéletünk kitünőségei, hazánk nagybirtokosai, vadászkörei, vadász- és sport egyletei szép számmal vettek részt.

A földművelésügyi miniszter úr megnyitó beszédében tudtára adta az értekezletnek, hogy az összkiallítás védnöke Ő császári és Apostoli királyi Felsege.

Folytatólag kiemelve a vadászat fontos közgazdasági jelentőségét, kijelentette, hogy a kormány készséggel vállalkozott a kiállítás rendezésére abban a reményben, hogy az érdekelt vadász és sport körök bazonló buzgalommal csatlakoznak a mozgalomhoz és karöltve szolgálják majd a kitűzött célt, Magyarország méltó képviseltetését az első nemzetközi vadászati kiállításon.

Ezután Földi János m. k. főerdőtanácsos a kiállítás miniszteri megbízottja bemutatta a magyar vadászati kiállítás céljából emelendő magyar vadászkastély építésére kijelölt terület helyszínrajzát s kiemelte azt, hogy az a kiállítási terület legelőkelőbb helyén a fő közlekedés tengelyében fekszik.

Közölte továbbá, hogy a kiállításban való részvételre mintegy 4000 vadász és vadászattal foglalkozónak névjegyzéke összeállítván, az illetők a kiállításon való részvételre fel lesznek szólítva, továbbá, hogy az első jelentkezők között Fülöp Szász Coburg Góthai hg. szerepel s végül, hogy Hohenlohe hg. a Magyarország részére kijelölt területen egy külön emelendő pavillonnal fog a magyar kiállításon részt venni.

Ezekután a magyar országos bizottság a következően alakult meg:

Díszelnök: Dr. Darányi Ignác. **Elnökök:** Hg. Esterházy Miklós, gr. Esterházy László és Ottlik Iván földművelésügyi államtitkár.

Miniszteri megbízott és kiállítási biztos: Földi János m. kir. főerdőtanácsos (Budapest, V., Zoltán-utca 16. IV. emelet 18.) kihez a kiállításra vonatkozó ügyek intézendők.

Rendező bizottság: Róth Lóránd miniszteri tanácsos, báró Podmaniczky Gyula min. oszt. tanácsos, dr. Szomjas Lajos min. oszt. tanácsos, Ébersz Károly miniszteri tanácsos, Sugár Károly főerdőmérnök, Clement Károly erdőmérnök, Fischer József műépítész.

Az értekezlet határozata szerint ezen országos bizottság a jelentkezés, az érdeklődés arányában és a szükséghez képest még folytatólag ki fog egészíttetni.

A tárgysorozat további teendőinek ellátása az elnök javaslatára a már megalakult bizottság munkakörébe utaltatott.

Hazánk vadászatának európai hírneve évszázadokra vezethető vissza s az az érdeklődés, mely eddigi vadászati kiállításainkat nemcsak a szakértő, de a laikus közönség részéről is kísérte, arra enged következtetni, hogy a magyar vadászat a nemzetközi versenyben is előkelő helyet fog kivívni, különösen akkor, ha a tervezett kiállítás sikerét az erre hivatott összes tényezők lelkesen iparkodnak előmozdítani. E végből a földművelésügyi miniszter úr körrendelet útján hívta fel nem rég az összes erdészeti hivatalokat stb., hogy a kiállítás érdekeitőlük lehetőleg pártfogásba vegyék s kutassák és keressék fel mindazt, a mi a hazai vadászattal kapcsolatban áll s jelentsék be mindazokat az adatokat, eszközöket, szerszámokat, berendezéseket, létesítményeket stb., a melyekről azt hiszik, hogy a vadászat multjának vagy jelenének ismertetésére alkalmasak. Felhívjuk lapunk olvasóinak szives figyelmét e körülményre s felkérjük, hogy a mennyiben ily adatoknak birtokában vagy tudatában lennének, jelentsék ezt be, lehetőleg felettes hatóságuk útján a kiállítás miniszteri biztosának.

A budapesti agancskiállítás. Az országos magyar vadászati védegyelet kebeléből alakult bizottság minden esztendőben szokott agancskiállítást rendezni, melyen a hazai vadászterületeken, valamint a magyar honos vadászok által külföldön elejtett vadak agancsai, kampói és egyéb tropheái lesznek bemutatva. Az idej agancskiállítás részére a rendező bizottság s ezek élén Széchényi Béla gróf páratlan szaktudásával, lankadatlan fáradozásával s igazi főuri áldozatkészségével a Vigadó dunai nagy terme lett díszesen berendezve s azt f. hó elsején József királyi herceg úr ő fensége nyitotta meg.

Összesen 411 drb. trophea van közszemlére kitéve és pedig 166 drb. szarvasagancs, 19 drb. dámlapát, 149 drb. őzagancs, 29 drb. zergekampó, 17 drb. moufflon-szarv és vadkanagyar, egy kitömött hiuz, egy kitömött moufflon, egy medvebőr, egy kőszáli kecskebakfej, egy vaddisznófej s ezeken kívül 26 drb. különféle afrikai vad tropheája, u. mint oroszlan- s párduezbőrök, vad-bivaly-, orszarvu- s antilopfejek.

A kiállítás bíráló bizottsága — mint ezt a Vadászlap közli — 69 díjjal és éremmel tüntette ki a legszebb, legerősebb és legerdekesebb tropheákat. Első helyen áll az a 960 klg. súlyú 18 ágas szarvasagancs, melynek viselőjét felsővissoi (Máramaros megye) vadászterületén Kállay Miklós terítette le.

Felemlítendőnek tartjuk még, hogy a díjazott szarvasagancsok között egy 22 ágas-, két 20-as, négy 18-as, két 16-os, három 14-es, két 12-es és egy 11-es agancs van kiállítva, s hogy úgy a szarvas-, mint az őzaganacsok, valamint a zergekampók kiváló fejlettségéről tesznek tanubizonyosságot s a kiállított dámlapátok is jóminőségűeknek mondhatók. (S. K.)

A pálmafa szerepe a házasságkötésben. A Filippi-szigetek lakosai között a házasságkötésnek nem közönséges módjáról tesz említést egy francia ujság. E lap azt állítja a sziget benszülettségéről, hogyha két fiatal lélek elhatározta, hogy férj és feleség lesz, akkor szülők és hozzátartozók elmennek a közeli erdőbe és keresnek két fiatal pálmafát, a melyek körülbelül egyforma magasak, egészen egyenesek és bizonyos meghatározott távolságban állnak egymástól. Ennek a két fának aztán nagy szerep jut a házasságkötésnél. Az esküvő napján ugyanis a vőlegény és a menyasszony szülők, rokonaik és barátaik kíséretében kimennek a kijelölt két fához és adott jelre mindegyikük mászni kezd a maga fáján felfelé. A mikor felértek a fák tetejére, a vőlegény kinyújtja egyik karját és igyekszik a menyasszonyát tartó pálmafát magához húzni. Természetesen az első kísérlet nem sikerül és a lentállók ugyancsak biztatják a vőlegényt a kitartásra. Ismételt kísérletek után végre is sikerül neki annyira magához húzni a másik fát, hogy homlokát a menyasszonyéhoz érintheti, a ki egyébként a maga részéről tőle telhetőleg igyekszik megkönnyíteni vőlegénye feladatát. Ha ez sikerült és homlokukat szerencsésen egymáshoz értették, a község véne vagy a gyülekezet legtekintélyesebb tagja kijelenti, hogy a házasság meg van kötve.

Gyümölcsvédő tok. Az éretlen, fejlődő gyümölcs védelmére is találtak már fel készüléket, a mely a zöld almát, körtét, barackot még a szélétől is megóvjá. De főképen védi őket a káros időjárás, a rovarszurások, férgek, madarak ellen. A nemesebb gyümölcsöt már régebben is próbálták megvédeni a káros külbehatások ellen, de csak egyszerű papirzacskóval, a mely sok hátránya miatt hasznavehetetlennek bizonyult. Sem a levegő, sem a napfény nem fért a megvédendő gyümölcshöz, a mely így elszárvult. Esőben gyorsan szétmálnak a zacskók, szélben pedig gyümölcsöstül esnek le. Az új védőburok egy fényáteresztő, szellőztető nyílásokkal bíró, szintelen, könnyű celluloid tok; alakja, nagysága a megvédendő gyümölcsnek felel meg, a tok nyitható és csukható, a mi által könnyen meg lehet erősíteni a gyümölcsön.

Egyenruházat. Az erdőaltisztek régi megbízható egyenruhászállítója Blum Lajos, ki az Országos Erdő-

szeti Egyesület rendes tagja, annak idején az egyesület jótékony alapítványait is növelte s kinek üzlete ezelőtt a Kossuth Lajos utcában volt, Blum R. és Társa Budapest, IV., Eskü-út 5. szám alatt új egyenruházletet nyitott, régi ügyfeleit a szokott előzékenységgel s megbízható munkával s jutányos árak mellett szolgálja ki.

Haláleseti segély. Négy száz korona haláleseti segélyt utalványozott az Országos Gazdasági Munkás és Cselédsegélypénztár n. Eger Sándor uradalmi erdőőr hátramaradottjainak, ki mint báró Inkey Nándor mizslai uradalmában állván alkalmazásban, szolgálata közben rosszul lett, egy árokba esett és megfagyott.

Szerkesztői üzenetek.

Török. Alkalmilag hozni fogjuk, de kérünk egy kis türelmet.

R. J. Lapunkban csak közérdekű dolgokra vonatkozó felhívásokat közlünk; az öné nem közölhetjük.

K. T. 1. Már többször megizentük, hogy a czímszalagra nyomott előfizetési határidő nem bír érvénnyel s hogy a míg készletünk tart, a régi czímszalagokat fogjuk használni. Az Ön előfizetése rendben van. — 2. Önnek lehet ugyan a törzsfizetése évi 600 K., de a személyi pótlékkal együtt többjének kell lenni; azonkívül kap fát, földet stb., ennél fogva ne irigyelje attól a szegény erdőlegénytől, hogy neki 700 K. összefizetése van.

R. E. Az egyenruha-átalány folyósítása végett forduljanak az erdőhivatalhoz, mert a miniszterium azok kiutalványozása iránt már régen intézkedett.

L. I. 1. Az erdőőri szakvizsga letételéhez szükséges tankönyv: Bedő Albert dr.: «Az erdőőr» című műve az Országos Erdészeti Egyesületnél (Budapest, V., Alkotmány-utca 6 szám.) 6 koronáért kapható; bérmentesítésre 55 fillér küldendő. — 2. Az erdőőri szakvizsga letételéhez azok becsájtatnak, a kik az elemi népiskolát elvégezték, illetőleg írni, olvasni és a négy közönséges számművelet szerint számolni tudnak, s ezt, valamint azt, hogy legalább 3 évig szakadatlanul erdészeti gyakorlati szolgálatban állottak, hitelesen igazolni tudják, feddhetlen magaviseletűek és 20. életévüket betöltötték. A vizsgára az a kir. erdőfelügyelő ad engedélyt, a kinek a kerületében a vizsga megtartatik.

H. J. 1. A czímszalag kiigazítása iránt intézkedtünk. — 2. Ha a tényleges katonai szolgálatból közvetlenül, megszakítás nélkül lépett át a polgári állami szolgálatba, akkor a katonaságnál töltött tényleges szolgálati ideje a nyugdíjba beszámít. Nem értjük, hogy mit akar azzal mondani, hogy «katonai szolgálata figyelmen kívül maradt a mai napig is»; ha ezzel azt akarja mondani, hogy a magasabb összegű személyi pótlék szempontjából katonai szolgálatát nem vették figyelembe, úgy helyesen járt el felettes hivatala, mert a katonai szolgálat — ha megszakítás nincs — a nyugdíjba beszámít ugyan, de a magasabb összegű személyi pótlékre igényt nem ad.

B. M. Az erdőőri szervezeti szabályzat jóváhagyás alatt áll s valószínűleg még e hó folyamán kedvező elintézkést fog nyerni.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1909. évi április hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába:

Vallás- és közoktatásügyi miniszterium 60 kor., Biahuta János 1 K. 20 f., Sáros vmegye 39 K. 80 f., Vaszek A. és tsai 5 K., Zala vmegye 63 K. 78 f., Bástyaházai erdőhiv. hd. 17 K. 05 f., Faragó Béla hd. 56 K. 28 f., Kendeffy urad. hd. 8 K. 95 f., Iványi Frigyes hd. 10 K. 15 f., M. Szigeti erdőőrig. hd. 10 K. 55 f., Opreán János 1 K. 40 f., földmiv. min. hd. 32 K. 06 f., Lippai

főerdőhiv. hd. 21 K. 37 f., Holfeld's Erben hd. 53 K. 83 f., Franklin-Társ. hd. 399 K. 49 f., Tótsóvári erdőhiv. hd. 8 K. 37 f.

1 koronát fizettek: Saári Mihály, Klier Andor, Zier Árpád, Szalay Lajos, Schönerberger Gáspár, Kiriesi János, Horváth András, M. Jánossy Ottó, Kovács Lőrincz, Vas János, földmiv. min. könyvtára, Györke József, Veszélka István, Wenzel János.

2 koronát fizettek: Berár János, Fehér József, Miklay János, Ujvári Sándor, Varga Mihály, Borosnyay Sándor, Borsos János, Longauer József, Berindán Vilmos, Bertléff János, Sztachó János, Szilágyi Dezső.

3 koronát fizettek: Kósa Ferencz, Nváradi püsp. beéli főerdésze, Farkas Károly, Hollósi István.

4 koronát fizettek: gr. Esterházy S. erdőhiv., Osztrólkai erdőgazd., Pancsova város, Urbán Gyula, Vajai János, Benzokó József, Selmessy Ferencz, Balogh Imre, Kacsó István, Varga Miklós, Bolcsi János, Kovács Péter.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Kezelő-erdőőri, főerdőőri, vadász, vagy vadőri, állást keres, bármikor belépésre, 34 éves, nős egyén, a ki elvégezte az erdőőri szakiskolát, letette az erdőőri és a vadőri szakvizsgát, nagyon megbízható s már 1894. év óta van erdőőri szolgálatban.

Az erdészeti és vadászat összes ágazatában jártas, különösen érti az erdők önálló kezelését. Beszél magyarul, németül és szlávul. Címe a szerkesztőségnek meg tudható.

28 éves, róm. kath. vallású, erdőőri szakiskolát és földmives iskolát végzett, nőtlen, szakvizsgázott erdőőr, a ki hat évig nagyobb uradalomban volt alkalmazva s jelenleg m. kir. erdőőr, állást keres. Beszél: magyarul, németül és románul. Címe a szerkesztőségnek meg tudható.

1275. sz./erd. biz.

Pályázati hirdetés.

A Veszprém vármegyében állami kezelés alatt álló erdők őrizetére Nagyvázsöny székhelyvel évi 600 kor. bér, 120 kor. lakbér, 240 kor. utazási átalány és 20 kor. irodai átalánnyal rendszeresített járási erdőőri állás betöltésére ezennel pályázat nyitattik.

Pályázók felhívattak, hogy sajátkezüleg irt, erkölcsi, szolgálati, orvosi és erdőőri szakvizsgálati bizonyítvánnyal, valamint születési anyakönyvi kivonattal ellátott s szabályszerűen bélyegelt folyamodványait ez év május hó végéig a veszprémi m. kir. állami erdőhivatalhoz nyújtsák be.

40. évnél idősebb egyének alkalmazást nem nyernek.

Veszprém, 1909. évi április hó.

Koller Sándor alispán,

Veszprém vármegye köz. erd. bizottságának elnöke.

(8.)

Pályázat erdőőri állásra.

A gróf Hadik-Barkóczy hitbizományi uradalomban egy erdőőri állás — egy évi szolgálati próbaidő kikötése mellett betöltendő lévén, — az ez állást elnyerni óhajtok felhívattak, hogy fényképpel és orvosi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket, a hitbizományi uradalmi erdőmesterei hivatalhoz Varannón (Zemplén megye) legkésőbb május hó 25-ig nyújtsák be.

A pályázók az 1879. évi XXXI. t.-cz.-ben előirt minősítés igazolására kötelesek.

Az erdőőri állás évi illetményei: 500 kor. készpénzfizetés, hat 20 koronás ötödéves korpótlék, természetbeni lakás, 32 m³ tűzifa átalány, 2 magy. hold földilletmény, 50 métermázsza széna, 3 drb. szarvasmarhának legelő, szolgálati ruhahasználat, lődij és jutalék.

Varranó, 1909. évi április hó 30.

(9.)

Uradalmi erdőmesterei hivatal.

182/1909. sz.

Pályázati hirdetés.

Az alulírott m. kir. állami erdőhivatal, Szeben vármegye köz. erd. bizottságának folyó évi 513. számú határozata folytán, a szelistei m. kir. járási erdőgondnoksághoz tartozó XVI. számú dusi erdőőri kerületben megüresedett IV. osztályú erdőőri állásra pályázatot hirdet.

Állományszerű illetmények a következők: 400 kor. évi bér, 80 kor. lakpénz, 120 kor. lótarási átalány és 200 kor. mellékilletmény váltáság.

Az állás nyugdíjképes.

Az ezen állásra pályázók felhívattak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában előirt szakképzettséget, ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket hatósági orvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkorukról és illetőségükről, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismereteikről, katonai kötelezettségükről szóló bizonyítványokkal felszerelt és Szeben vármegye köz. erd. bizottságához címzett, sajátkezüleg irt kérvényeket 1909. évi május hó 31-éig, a szelistei m. kir. járási erdőgondnokság útján, ide nyújtsák be.

Megjegyeztetik, hogy az állás betöltésénél, első sorban Szeben vármegye területén alkalmazott erdőőrök és vizsgázott erdőszolgák folyamodványai fognak tekintetbe vétetni.

Nagyszében, 1909. évi május hó 1-én.

(10.)

M. kir. állami erdőhivatal.

A moraváni erdőhivatalnál egy erdőőri állás üresedett meg, melyre 35 évesnél nem idősebb, nős, józan, erélyes erdőőrök pályázhatnak. A tót nyelv bírása szükséges. Sajátkezüleg irt folyamodványok az uradalmi erdőhivatalnál Moravánban (Nyitra megye) nyújtandók be.

(6. III. 2.)

Dvorzsák Károly, főerdész

46,426.VII/3. 1909. sz.

Árverési hirdetmény.

A tótsóvári m. kir. erdőhivatalnak alárendelt diós-győri uradalomhoz tartozó s alant részletezett vadász-területek bérbeadásá érdekében a tótsóvári (Sáros megye) m. kir. erdőhivatalnál *f. é. június hó 7-én d. e. 10 órakor írásbeli zárt ajánlati versenytárgyalás* fog tartatni.

Tétel	A vadászterület		Béretartam		Évi haszonbéri mint kikiáltási ár korona	Bánat-pénz korona	Vad-állomány
	megnevezése	kiterjedése k. h.	-tól	-ig			
1	Bábonyi erdő, Percses, Tyukó	3130:5	1909 IV/1	1924 III/24	az I. 5 év 400 a II. 5 " 600 a III. 5 " 800	80	apró vad*
2	A mocsolyás telepi erdőgondnokságnak Kisgyőr feletti része	2133:4	"	1914 VI/30	1000	100	fő-vad
3	Bányahegy s az újhuta erdőgondnokságnak O- és Újhuta községek körül elterülő része	6532:3	"	1924 III/31	az I. 5 év 500 a II. 5 " 1000 a III. 5 " 2000	200	fő-vad

* Fővad csak ritkán, mint váltóvad fordul elő.

Ezen árverésen részt vehet minden önrendelkezési joggal bíró magyar honpolgár; társulatok azonban, valamint kincstári és állami tisztviselők ki vannak zárva.

Bővebb felvilágosítások a földművelésügyi ministerium VII/3. ügyosztályában, továbbá a tótsóvári erdőhivatalnál szerezhetők.

Budapest, 1909. évi május hó.

(11.) *M. kir. földművelésügyi minister.*

Sétaffy Gyula Kutti-i (Nyitra megye) Kenneléből ideális szép telivér vizslakölykök, valamint teljesen ferm vizslák olcsón kaphatók. Idomításba is fogadok vizslákat.

(5. XII. 4.)

Uhu

(2.—8.)

baglyot veszek és cserélek vizslakölykökkel, vagy foxterrierrel. Drávatamási, (Somogy m.) Stark főerdész.

Kérje Ön

ingyen és bérmentve az én gazdagon illusztrált főkatalógusomat **3000 ábrával** órák-, arany-, ezüst- és zene-mű-árúkról stb., stb.

Első óragyár Brűxben
Konrad János es. és kir. udv. szállító
Brűx 591 (Csehország).

Valódi svájci nikkal anker-remontoir-óra Roskopf-Patent szerkezet K 5.—, 3 drb K 14.—, bejegyzett «Adler-Roskopf» nikkal anker-remontoir-óra K 7.—, Valódi ezüst remontoir-óra, nyitott K 8.40. **Nincs kockázat!** — Kicsérelés megengedve vagy a pénz vissza!

HIRDETÉSEK

felvételnek

a kiadóhivatalban

BUDAPEST

V., Alkotmány-utca 6.

Fehér Orpington keltető tyúktojás,
valódi tiszta faj, garantálva, darabja 27 fillér. Kapható Lőrincz István m. kir. főerdőőrnél, Erdőbádony, Zólyom megye. (3.VI.6.)

A VADÁSZ-VIZSLA.

Gyakorlati utmutató
a vizslanevelés, tanítás, használat- és gyógykezeléshez.

Írta: **Stark Dezső** főerdész. (4.—5.)

Harmadik, bővített kiadás. Tíz művészi vizslaképpel.

Ára 2 kor. bérmentve.

A szerzőnél: *Drávatamási (Somogy m.)*

Gazdáknak és baromfitenyésztőknek

nélkülözhetetlen segédkönyvek a

Hreblay Emil m. kir. gazdasági felügyelő és lapunk rovatvezetője által írt

baromfi- és házinyul-tenyésztési szakmunkák:

1. Általános tudnivalók III. kiadás ára 1.— K
2. Baromfitenyésztés I. " " 5.— " "
3. Tyuktenyésztés II. " " 3.— " "
4. Pulykatenyésztés II. " " 3.— " "
5. Lud- és kacsatenyésztés I. " " 3.— " "
6. Baromfiak hizlalása II. " " 1,50 " "
7. Baromfitermékek értékesítése " 2.— " "
8. Az ezüst szőrmenyul tenyésztése és értékesítése. I. kiadás " 2.— " "

E nyolcz munka a «Baromfitenyésztés» heti szaklap kiadóhivatalában Kolozsvár Ferencz József-u. 5. II. 8. az erdészeti altisztek s egyéb alkalmazottak által postautalványon megrendelve tele árban kapható. (1.—13.)

HOLFELD erdőtanácsos

növényi nyalatókövei és vad-, illetve őznyalatópora.

Kapitális agancsok, ugyszintén egészséges, erőtjeljes és ellentálló vadállomány elérésére ajánljuk a 27 éven keresztül gyakorlatilag és sikeresen használt, számtalan-szor magas díjakkal (legutóbb 1907-ben Bécsben az arany éremmel) kitüntetett növényi vadtakarmány-készítményeinket. — Árjegyzék, oktató használati utasítás és elismerő iratok ingyen és bérmentve. (7.VI.2.)

HOLFELD erdőtanácsos örökösei

EICHWALD-ban, Teplitz-Schönau mellett, Csehország.